

Tieslietu ministrija

Projekts Nr.JUST/2010/KPEN/AG/1546 "Atjaunojošā
taisnīguma aktuālas problēmas, risināšanas perspektīvas
Eiropas Savienībā"

**Konference „Mehānismi cietušo kompensācijai
kriminālprocesā Eiropas Savienībā”**

2013. gada 22.maijs

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Valsts kompensācija noziegumu upuriem –
Zviedrijas tiesību akti un prakse

Ulfs Hjerpe (*Ulf Hjerppe*), jurists un atbildīgais par informāciju

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Informācija par dienestu:

- Dibināts 1994. gadā, atrodas Ūmeo, Zviedrijas ziemeļos.
- Darbinieki – aptuveni 55 pilna laika darbinieki
- Aptuvenais budžets – 30 miljoni Zviedrijas kronu
- Noziegumu upuru fonda aptuvenais budžets – 30 miljoni Zviedrijas kronu
- Iesniegumu skaits 2012. gadā – tuvu pie 10 000
- Kompensācijas kriminālnoziedzumu upuriem – no 90 līdz 120 miljoniem kronu gadā
- Tiesību saņemt palīdzību izmantošana – 35 miljoni Zviedrijas kronu

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Galvenais mērķis:

Darboties noziegumu upuru interesēs
un apmierināt viņu vajadzības

Trīs valsts atbildības aspekti:

- Noziegumos radīto ievainojumu kompensācija
- Noziegumu upuru fonds
- Kompetences centrs

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Trīs dažādi veidi, kā saņemt kompensāciju

- Likumpārkāpējs sedz zaudējumus
- Apdrošināšanas kompensācija
- Noziegumos radīto ievainojumu kompensācija

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Likumpārkāpējs sedz zaudējumus

Aplēses:

- 35 000 lēmumi par zaudējumiem ik gadu
- 25 % samaksāti sešu mēnešu laikā

(Tiesības saņemt palīdzību, 35 miljoni gadā)

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Apdrošināšanas kompensācija

- Pastāv ierobežojumi attiecībā uz saistībām izmaksāt kompensāciju
- 90-95 % Zviedrijas mājsaimniecību izmanto kādu privāto apdrošināšanas veidu
- 9000 gadījumu ik gadu
- Apdrošināšanas kompensācijās ik gadu izmaksā 120 – 150 miljonus

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Noziegumos radīto ievainojumu kompensācija

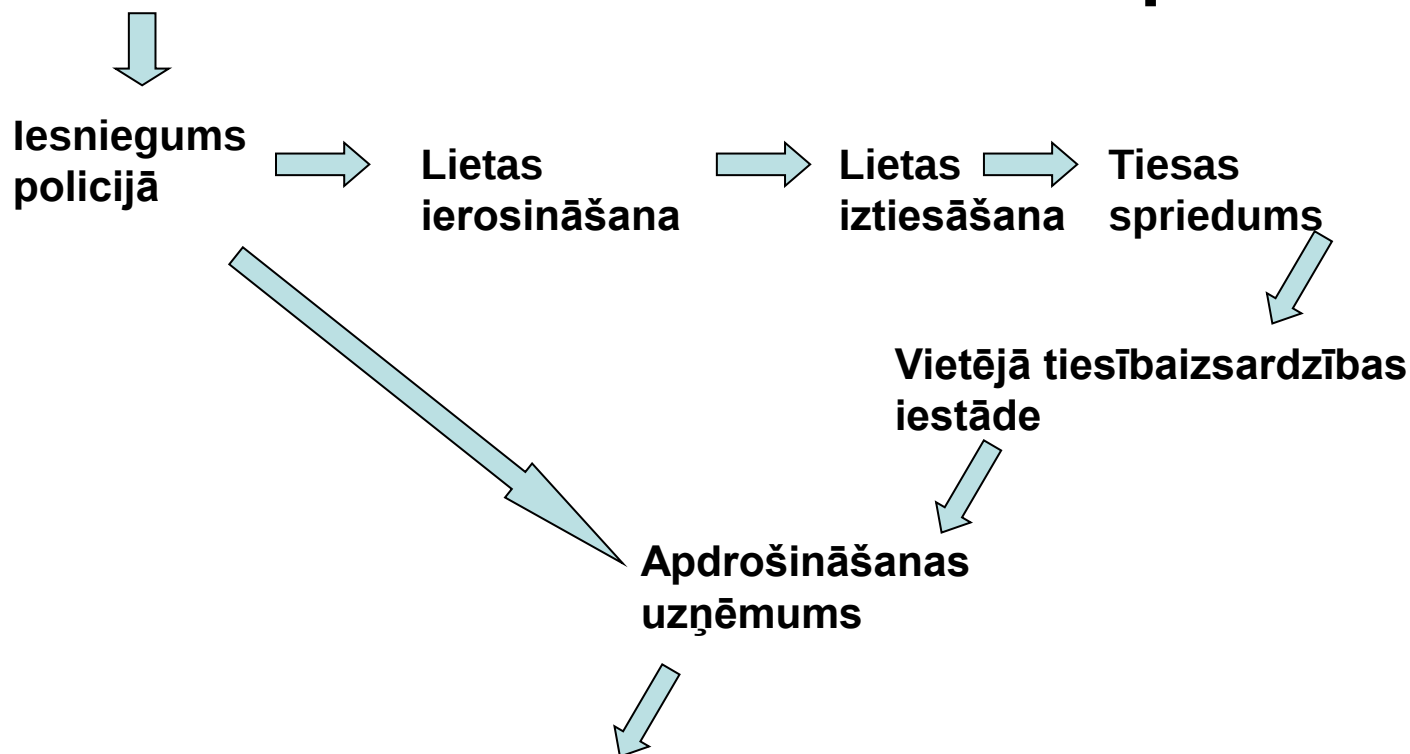
- Valsts kompensācija
- 10 000 iesniegumi
- Ik gadu izmaksā 90 – 120 miljonus

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Noziegums

Finansiālā kompensācija

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Noziegumos radīto ievainojumu kompensācijas saņemšanas priekšnosacījumi

- Ievainojums radīts noziegumā, kas veikts Zviedrijā vai ārvalstīs
- Par noziegumu jāziņo policijai
- Iesniegums jāiesniedz ne vēlāk kā divu gadu laikā pēc nozieguma izdarīšanas vai lietas izbeigšanas
- Nav citu iespēju kompensācijas saņemšanai

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Atšķirība starp zaudējumu kompensāciju, apdrošināšanas kompensāciju un noziegumos radīto ievainojumu kompensāciju

Tiesas Civiltiesiskās atbildības likuma prakse

Likumpārkāpējs – Upuris Zaudējumu kompensācija

Apdrošināšanas uzņēmumi

Apdrošināšanas polise

Apdrošināšanas uzņēmums – Apdrošinātā persona

Apdrošināšanas kompensācija

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Civiltiesiskās atbildības likums
Noziegumos radīto ievainojumu kompensācijas likums

Valsts – pilsonis

Valsts kompensācija
Tiesības saņemt palīdzību

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Noziegumos radīto ievainojumu kompensācija par zaudējumiem

- Materiālie zaudējumi – **netiek** kompensēti
- Personas ievainojumi – tiek kompensēti
- Personas neaizskaramības pārkāpums – tiek kompensēts
- Bērni, kas pieredzējuši noziegumus tuvinieku attiecībās – saņem kompensāciju

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Kompensācija par materiāliem zaudējumiem

Galvenais nosacījums – netiek kompensēti

Kompensāciju izmaksā tikai gadījumos, ja zaudējumus radījusi persona, kas izbēgusi no šādām iestādēm:

- Cietuma
- Valsts vadītām ārstēšanas iestādēm jauniešiem vai narkomāniem

Maksimālais kompensācijas apjoms – 450 000 Zviedrijas kronu

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Kompensācija par personai nodarītu kaitējumu

- Izdevumi
- Nesaņemti ienākumi
- Sāpes un ciešanas
- Invaliditāte

Maksimālais kompensācijas apjoms –
900 000 Zviedrijas kronu

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Kompensācija par personas neaizskaramības pārkāpumu

- Konkrēti noziegumi – uzmākšanās
- Objektīvi pamatots lēmums, ņemot vērā nozieguma veidu
- Mērķis ir kompensēt emocijas, ko izraisījis noziegums

Maksimālais kompensācijas apjoms –
450 000 Zviedrijas kronu

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Kompensācijas apmērs par personas neaizskaramības pārkāpumu (Zviedrijas kronas)

5 000 Aizskaršana

100 000 Izvarošana

100 000 Slepkavības mēģinājums

150 000 – 400 000 Seksuāla izmantošana
(bērna)

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Kompensācija bērniem, kas bijuši vardarbības liecinieki

- Īpaša noziegumos radīto ievainojumu kompensācija bērniem, kas pieredzējuši vardarbību tuvinieku attiecībās
- jāpieņem, ka noziegums negatīvi ietekmē bērna uzticēšanos personai, ar kuru bērnam ir tuvas attiecības
- Bērnam nav iespēju no likumpārkāpēja pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu
- Kompensācijas apjoms var būt no 5000 līdz 40 000 Zviedrijas kronu.

Noziegumu upuru kompensācijas un atbalsta dienests

Vairāk informācijas:

Ulf Hjerpe (*Ulf Hjerppe*), jurists un atbildīgais par informāciju

www.brottsoffermyndigheten.se

www.courtintroduction.se

[**ulf.hjerppe@brottsoffermyndigheten.se**](mailto:ulf.hjerppe@brottsoffermyndigheten.se)

Tālr. + 46 90 70 84 54

Mob. tālr. + 46 70 619 57 54